Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0262

Türgi 1974. aasta sissetungi mõju Küprose naistele ja tütarlastele ning Türgi vägede toime pandud kuriteod ja tagajärjed soolisele võrdõiguslikkusele

Euroopa Parlamendi 8. juuli 2026. aasta resolutsioon Türgi 1974. aasta sissetungi mõju kohta Küprose naistele ja tütarlastele ning Türgi vägede toime pandud kuritegude ja tagajärgede kohta soolisele võrdõiguslikkusele (2026/2617(RSP))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2 ja 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 8, 10, 78 ja 83,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK[1] (kuriteoohvrite õiguste direktiiv), millega luuakse ohvrikeskse õiguskaitse raamistik, sealhulgas seksuaalvägivalla juhtumite korral,

– võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. mai 2024. aasta direktiivi (EL) 2024/1385, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist[2],

– võttes arvesse oma 23. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas[3],

– võttes arvesse oma 16. septembri 2021. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile seoses soolise vägivalla määratlemisega Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 nimetatava uue

---

1 ELT L 315, 14.11.2012, lk 57, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj.
2 ELT L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
3 ELT C 404, 6.10.2021, lk 202.

kuriteoliigina[4],

– võttes arvesse oma 5. mai 2022. aasta resolutsiooni Ukraina-vastase sõja mõju kohta naistele[5],

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,

– võttes arvesse Rahvusvahelise Kriminaalkohtu 17. juuli 1998. aasta Rooma statuuti,

– võttes arvesse Genfi konventsioone, eelkõige 12. augusti 1949. aasta neljandat Genfi konventsiooni tsiviilisikute kaitse kohta sõja ajal,

– võttes arvesse ÜRO 20. detsembri 1993. aasta deklaratsiooni naistevastase vägivalla kaotamise kohta,

– võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 31. oktoobri 2000. aasta resolutsiooni 1325 (2000) naiste, rahu ja julgeoleku kohta ning selle järelmeetmeid käsitlevaid resolutsioone, nimelt 19. juuni 2008. aasta resolutsiooni 1820 (2008), 30. septembri 2009. aasta resolutsiooni 1888 (2009), 5. oktoobri 2009. aasta resolutsiooni 1889 (2009), 16. detsembri 2010. aasta resolutsiooni 1960 (2010), 24. juuni 2013. aasta resolutsiooni 2106 (2013), 18. oktoobri 2013. aasta resolutsiooni 2122 (2013), 13. oktoobri 2015. aasta resolutsiooni 2242 (2015), 23. aprilli 2019. aasta resolutsiooni 2467 (2019) ja 29. oktoobri 2019. aasta resolutsiooni 2493 (2019),

– võttes arvesse ÜRO peasekretäri 15. juuli 2025. aasta viimast aastaaruannet konfliktidega seotud seksuaalse vägivalla kohta (S/2025/389), mis esitati vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 2467 (2019) ja milles julgeolekunõukogu palus ÜRO peasekretäril esitada igal aastal aruande ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide 1820 (2008), 1888 (2009), 1960 (2010) ja 2106 (2013) rakendamise kohta ning soovitada strateegilisi meetmeid,

– võttes arvesse rahvusvahelise õiguse aluspõhimõtteid, ÜRO põhikirja, 1977. ja 1979. aasta kõrgetasemelisi kokkuleppeid Küprose kahe kogukonna juhtide vahel, ÜRO Julgeolekunõukogu asjakohaseid resolutsioone Küprose kohta, sealhulgas resolutsiooni 186 (1964), millega kinnitatakse Küprose Vabariigi suveräänsust, resolutsioone 541 (1983) ja 550 (1984) separatistliku tegevuse kohta Küprosel ja resolutsiooni 2815 (2026) ÜRO rahuvalvejõudude kohta Küprosel (UNFICYP), ning kokkulepitud raamistikku kahest kogukonnast ja kahest tsoonist koosneva ja poliitilisel võrdõiguslikkusel põhineva föderatsiooni kohta, nagu on sätestatud asjakohastes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides, et leida Küprose probleemile terviklik lahendus,

– võttes arvesse Euroopa Inimõiguste Komisjoni 10. juuli 1976. aasta

---

4 ELT C 117, 11.3.2022, lk 88.
5 ELT C 465, 6.12.2022, lk 155.

aruannet kohtuasjas Küpros *vs.* Türgi (kaebused nr 6780/74 ja 6950/75),

– võttes arvesse ÜRO 30. augusti 1961. aasta kodakondsusetuse vähendamise konventsiooni,

– võttes arvesse ÜRO 2018. aasta globaalset pagulasraamistikku,

– võttes arvesse ÜRO naiste diskrimineerimise likvideerimise komitee 20. novembril 2020. aastal avaldatud üldsoovitust nr 38 naiste ja tütarlastega kaubitsemise kohta ülemaailmse rände kontekstis,

– võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 15. detsembri 1994. aasta aruannet olukorra kohta Küprosel (hiljutised poliitilised arengud),

– võttes arvesse Euroopa Nõukogu 11. mai 2011. aasta naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni,

– võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni (FEMM-komisjon) lähetust Küprosele Nikosiasse 26.–28. mail 2025 ning selle alusel koostatud lähetuse aruannet,

– võttes arvesse kodukorra artikli 167 lõiget 2,

– võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

A. arvestades, et 20. juulil 1974 tungisid Türgi relvajõud Küprose Vabariiki ja vaatamata ÜRO vahendatud relvarahule, mis kuulutati välja 22. juulil 1974 vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 353 (1974), alustasid nad 14. augustil 1974 seda relvarahu jõhkralt rikkudes teist ulatuslikku rünnakut, tugevdades seeläbi oma ebaseaduslikku okupatsiooni ja laiendades seda ligikaudu 36 %-le Küprose Vabariigi territooriumist, asustades sunniviisiliselt ümber suure osa tsiviilelanikkonnast ning pannes toime ulatuslikke hirmu- ja kuritegusid tsiviilisikute, sealhulgas naiste ja tütarlaste vastu;

B. arvestades, et okupatsioonirežiim, mis tuleneb Türgi 1974. aasta sissetungist ja allub Türgile, on ebaseaduslik ega ole rahvusvaheliselt tunnustatud; arvestades, et soolise vägivalla aktide toimepanijad olid valdavalt Türgi relvajõudude liikmed, kes väidetavalt tegutsesid oma ohvitseride juhtimisel ja/või kaitse all;

C. arvestades, et Türgi 1974. aastal Küprosele toimunud sõjalise sissetungi tagajärjed naistele ja tütarlastele on olnud pikka aega tähelepanuta jäetud, kusjuures Küprose naiste vägivalla- ja sundrändekogemused on endiselt ühed kõige vähem tunnistatutest ja sageli on need ametlikust ajaloolisest, õiguslikust ja institutsioonilisest kajastamisest kõrvale jäetud;

D. arvestades, et 1974. aasta sündmustest ja nende tagajärgedest põhjustatud kannatused, samuti varasem kogukondadevaheline vägivald, on mõjutanud kõigi Küprose kogukondade naisi ja tütarlapsi, sealhulgas Küprose kreeka ja türgi naisi, maroniite ning armeenia ja ladina naisi, ning nende kogemused vägivalla, ümberasustamise, kaotuse ja traumaga väärivad võrdset tunnustamist, väärikat suhtumist ja toetust;

E. arvestades, et Küprose Vabariik on endiselt ainus ELi liikmesriik, mille territoorium on osaliselt kolmanda riigi ebaseadusliku sõjalise okupatsiooni all, millel on pikaajalised tagajärjed kõigile Küprose elanikele, eelkõige naistele ja tütarlastele, ning ELile;

F. arvestades, et on oluline tunnistada saarel Türgi relvajõudude toime pandud süstemaatilist, organiseeritud ja ulatuslikku soolist vägivalda ning poolsõjaväeliste äärmuslaste toime pandud soolist vägivalda;

G. arvestades, et Türgi relvajõud on oma süstemaatilise käitumise ja väljakujunenud tavadega põhjustanud inimelude võtmist kõigis Küprose kogukondades, sealhulgas tsiviilisikute valimatut tapmist, ning nad on inimesi, sealhulgas igas vanuses naisi, piinanud ning ebainimlikult ja alandavalt kohelnud;

H. arvestades, et konfliktiga seotud ja sellele järgnenud vägivald mõjutab ebaproportsionaalselt naisi ning selle mõju avaldub mitmes vormis, nagu seksuaalne vägivald, sundränne, sunniviisiline ja kohustuslik töö, seksuaalne ärakasutamine, majanduslik kokkuvarisemine ning füüsiline ja psühholoogiline trauma; arvestades, et sellest tulenev kahju püsib sageli aastakümneid pärast vaenutegevuse ametlikku lõppu, õõnestades naiste majanduslikku sõltumatust, kehalist autonoomiat ja poliitikas osalemist;

I. arvestades, et paljud üleelanud olid sunnitud emigreeruma, et pääseda häbimärgistamisest ja tulla toime traumajärgse stressiga, ning et teatatud on määratlemata arvust enesetapu või enesetapukatse juhtumitest; arvestades, et probleem on endiselt suures osas tabuteema, hoolimata hiljutistest juhtumitest, kus üleelanud andsid avalikke tunnistusi, sealhulgas anonüümselt;

J. arvestades, et vägistamist ja tsiviilelanikkonna vastu suunatud seksuaalset vägivalda kasutatakse jätkuvalt laialdaselt ja tahtlikult sõjarelvana, et saada poliitilist või sõjalist kasu; arvestades, et konfliktidega seotud seksuaalset vägivalda kasutatakse ka piinamismeetodina ja seda peetakse isegi „sõjasaagiks“; arvestades, et konfliktidega seotud seksuaalne vägivald võib olla ka relv ja hävitamistaktika; arvestades, et seksuaalset vägivalda peetakse rahvusvahelise inimõigustealase õiguse kohaselt kuriteoks nii sõja- kui ka rahuajal;

K. arvestades, et vägistamise laialdane karistamatus aitab kaasa vägistamiskultuurile;

L. arvestades, et FEMM-komisjoni Küprosele toimunud lähetuse käigus mainiti, et pärast 1974. aasta sündmusi, mis tõid kaasa saare okupeerimise, jätkub koostöö Kreeka õigeusu kiriku kui ühiskondliku osalejaga, kes aitab kaasa kultuurilise identiteedi säilitamisele ja dialoogile Küprosel valitseva olukorra kontekstis; arvestades, et lähetuse raames juhiti tähelepanu sellele, et see näitab suutlikkust reageerida teravate sotsiaalsete rahutuste ajal tundlikkuse ja pragmaatilisusega, pühendudes sellega seoses soolise võrdõiguslikkuse edendamisele;

M. arvestades, et kiiresti on vaja tegeleda Küprose naiste pikaajaliste traumade, kogemuste ja kannatustega ning kehtestada ohvrikeskne nõustamine ja spetsiaalselt kavandatud tugiteenused, et edendada nende isiklikku, sotsiaalset ja majanduslikku võimestamist; märgib, et seda tuleb teha viisil, mis austab autonoomiat ja konfidentsiaalsust ning näitab laiemalt üles ülimat austust inimväärikuse, sealhulgas psühholoogilise väärikuse vastu;

N. arvestades, et Küprose seksuaalvägivalla ohvrite tegelik arv on endiselt teadmata, hinnangud varieeruvad märkimisväärselt ning FEMM-komisjoni lähetuse andmetel jääb see vahemikku 700–1500; arvestades, et see ebakindlus takistab heastamise ja hüvitamise protsesse; arvestades, et seksuaalse vägivalla üleelanud Küprosel ei teata sageli tegudest, mille all nad trauma, häbimärgistamise, hirmu, häbi ja institutsioonilise toe ning turvalise ja usaldusväärse teatamismehhanismi puudumise tõttu kannatavad; arvestades, et see on süvendanud pikaajalisi psühholoogilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi;

O. arvestades, et ohvrite hulka kuulusid igas vanuses naised alates alaealistest tütarlastest ja teismelistest kuni noorte naiste, keskealiste emade ja eakate naiste ning isegi poiste, isade ja meesteni;

P. arvestades, et 1974. aastal olid vägistamine ja muud seksuaalse vägivalla vormid rahvusvahelise humanitaarõigusega juba keelatud, sealhulgas neljanda Genfi konventsiooni artikliga 27, milles nõutakse, et naistele tagataks erikaitse vägistamise ja mis tahes vormis rünnakute eest;

Q. arvestades, et FEMM-komisjoni 2025. aasta mai lähetusel Küprosele rõhutati tungivat vajadust tunnistada sissetungi ja jätkuva okupatsiooni mõju naistele ja tütarlastele, sealhulgas üleelanute väärikuse ja õigluse seisukohast;

R. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus, inimväärikuse austamine ja põhiõiguste kaitse on ELi põhiväärtused ning neid tuleb järjepidevalt järgida, sealhulgas seoses varasemate kuritegudega, mis mõjutavad ELi kodanikke;

1. mõistab kõige karmimalt hukka Türgi Vabariigi sõjalise sissetungi ja Küprose Vabariigi jätkuva ebaseadusliku okupeerimise, mis kestab

nüüd 52. aastat, kui rahvusvahelise õiguse tõsise rikkumise ning takistuse rahule, stabiilsusele ning ELi ja Türgi suhetele; mõistab teravalt hukka sissetungi rängad ja püsivad tagajärjed Küprose naistele ja tütarlastele, sealhulgas konfliktidega seotud seksuaalse vägivalla ja muud seksuaalse ärakasutamise vormid, sundümberasustamise, perekondade lahutamise ning muud rahvusvahelise humanitaar- ja inimõigustealase õiguse rikkumised, mis mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi ja tütarlapsi, ning pikaajalise sotsiaalse, majandusliku ja psühholoogilise kahju, mida nad on kannatanud;

2. rõhutab, et Türgi Vabariik kannab rahvusvahelise õiguse alusel jätkuvat vastutust 1974. aasta sissetungi ajal ja pärast seda toime pandud rikkumiste eest, mis hõlmavad Genfi konventsioonide raskeid rikkumisi, ning tuletab meelde, et selline vastutus hõlmab kohustust tagada ohvritele täielik heastamine, sealhulgas tagastamine, rehabiliteerimine, rahulolu ja mittekordumise tagatised; kutsub liikmesriike üles tagama mõjusa hüvitise kõigile soolise vägivalla, sealhulgas seksuaalse vägivalla ohvritele; tuletab meelde, et selline hüvitis peaks olema piisav, viivitamata omistatav ja terviklik, et tunnistada kantud kahju;

3. nõuab tungivalt, et läbirääkimisi Küprose taasühendamise üle jätkataks ÜRO peasekretäri egiidi all võimalikult kiiresti, rõhutades, et need peaksid jätkuma samast punktist, kus need 2017. aastal Crans-Montanas katkestati; kinnitab veel kord jõuliselt oma seisukohta, et ainus lahendus Küprose probleemile on ÜRO pikaajalise raamistiku ja ELi *acquis*’ raames kokku lepitav õiglane, terviklik, elujõuline ja demokraatlik lahendus, mis põhineb kahest kogukonnast ja kahest tsoonist koosneval ja poliitilisel võrdõiguslikkusel põhineval föderatsioonil, nagu on sätestatud asjakohastes ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides;

4. tunnistab täielikult sissetungi ja okupatsiooni sügavat ja mitmemõõtmelist mõju Küprose naistele ja tütarlastele, kelle julgus, tugevus ja kannatused on liiga sageli jäänud nähtamatuks, neist on vähe teatatud ja neid ei ole riiklikul, Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil piisavalt tunnistatud; rõhutab, et Küprose naised ja tütarlapsed on olnud ka peamised vastupanu, solidaarsuse ja rahuloome eestvedajad, ning nõuab, et nende juhtimist tunnustataks ja toetataks kõigis asjaomastes poliitikavaldkondades; märgib, et vastavalt ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonile 1325 (2000) peavad kõik saare tulevikku puudutavad poliitilised protsessid täielikult hõlmama naisi;

5. kutsub Türgit üles viima oma väed Küproselt välja ja hoiduma mis tahes ühepoolsetest sammudest, mis süvendaksid saare püsivat okupatsiooni, ning tegevusest, mis muudab demograafilist tasakaalu;

6. tunnistab sissetungist ja jätkuvast okupatsioonist tingitud sundrände, sealhulgas riigisisese sundrände tagajärgi ning selle püsivat mõju

Küprose esimese, teise ja kolmanda põlvkonna elanikele, eelkõige naistele ja tütarlastele, keda see on ebaproportsionaalselt mõjutanud; rõhutab, et paljud on kogenud kodude, kogukonnavõrgustike ja kultuurilise järjepidevuse kaotamist, samuti põlvkondadevahelist traumat, identiteedi killustatust ning püsivaid dislokatsiooni- ja mittekuulumise tundeid, mida süvendavad sooline ebavõrdsus ja naistele seatud konkreetsed sotsiaalsed ootused; rõhutab, et sellega tuleb tegeleda ohvritele ja üleelanutele suunatud psühhosotsiaalse toe poliitika kaudu;

7. tunnistab, et konfliktidega seotud seksuaalsel vägivallal on pikaajalised teisesed sotsiaalsed ja majanduslikud tagajärjed, sealhulgas vaesus, tõrjutus ja häbimärgistamine, ning kutsub nõukogu üles tagama, et neid mõjusid hinnatakse täielikult ja need kajastuvad riiklikul tasandil vastu võetud heastamismeetmetes;

8. tunnistab, et enamikul sissetungi ajal ja pärast seda vägistatud naistest ja tütarlastest oli Küprose haiglates ja Briti baasides juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervise teenustele, eelkõige abordile, kuigi abort oli sel ajal kriminaliseeritud;

9. kutsub liikmesriike üles tagama, et vägistamise üleelanutel oleks vägistamisjärgse kliinilise ravi osana juurdepääs kõigile seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud teenustele, eelkõige erakorralistele rasestumisvastastele vahenditele, kokkupuutejärgsele profülaktikale, sugulisel teel levivate nakkuste ravile ja ennetamisele, sealhulgas HIVi ja HPV testimisele, ohutu ja seadusliku abordi teenustele ning rasedus- ja sünnitusabile ja sünnitusjärgsele hooldusele;

10. tunnustab 22 ELi liikmesriiki, sealhulgas Küprost, kes on ratifitseerinud Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon); kutsub komisjoni üles esitama õigusakti ettepaneku, millega kehtestatakse kogu ELi hõlmav vägistamise määratlus, mis põhineb kooskõlas Istanbuli konventsiooni artikliga 36 vabatahtliku, teadva ja tagasivõetava nõusoleku puudumisel; kutsub liikmesriike üles alustama õigusaktide muutmist, et viia vägistamise määratlus oma riigisisestes õigusaktides Istanbuli konventsiooni artikliga 36 kooskõlla;

11. kutsub komisjoni üles toetama Küprost jätkuvates jõupingutustes määrata kindlaks konfliktidega seotud kuritegude, sealhulgas seksuaalse vägivalla täielik ulatus ja ohvrite arv, koguda andmeid ja dokumenteerida turvaliselt ütlusi, tagades seeläbi üleelanutele ja vajaduse korral nende järeltulijatele piisava ametliku tunnustamise, õiguskaitsevahendid ja heastamise, edendada ajaloolist teadlikkust ja pakkuda üleelanutele tõhustatud riikliku tegevuskava kaudu tugiteenuseid;

12. tunnustab Küprose algatust püstitada Nikosiasse mälestusmärk

seksuaalse vägivalla naisohvritele kui kollektiivse mälu ja tunnustamise ruum; on veendunud, et mälestusmärgi paigutamine nähtavasse ja silmatorkavasse kohta aitab kaasa ohvrite traumade ja kannatuste tunnistamisele;

13. julgustab liikmesriike, kes on kogenud ulatuslikke inimõiguste rikkumisi kas relvakonfliktide ajal või autoritaarsete režiimide all, tegelema viivitamata ohvrite ja üleelanute kogetud seksuaalse ja soolise vägivalla probleemiga, katkestama vaikimise, ergutama ütluste andmist ametliku uurimise abil ning looma mälestusalgatusi, millega tunnistatakse ja dokumenteeritakse konkreetselt naiste ja tütarlaste vastu toime pandud rikkumisi, sealhulgas konfliktidega seotud seksuaalset vägivalda, sundrännet ja soolist tagakiusamist, et kuritegusid ametlikult tunnistada ja avada võimalus hüvitise saamiseks; rõhutab, et sellised algatused peaksid olema lahutamatu osa kohtuprotsessidest, mille eesmärk on vaidlustada ajaloolist vaigistamist, kaotada häbimärgistamine ning kinnitada naiste autonoomiat, puutumatust, tegevusvõimet ja väärikust;

14. kutsub ÜRO peasekretäri, kes koostab järjepidevalt aastaaruandeid seksuaalse vägivalla kohta konfliktipiirkondades, üles uurima asjakohaseid ÜRO arhiive ja muid allikaid, et dokumenteerida Küprosel toime pandud hirmutegusid;

15. väljendab heameelt Küprose riiklikul tasandil tehtud jõupingutuste üle, et tunnustada üleelanuid ja tegeleda varasema ebaõiglusega, mille all on kannatanud kõik kogukonnad; kutsub liikmesriike üles looma seksuaalse vägivalla ohvritele ja üleelanutele hüvitusmehhanismid kooskõlas kuriteoohvrite õiguste direktiiviga; rõhutab, et kuriteoohvrite õiguste direktiivi artiklis 16 on sätestatud, et hüvitist peaks maksma kurjategija;

16. kutsub Türgit üles pakkuma tulemuslikku hüvitist konfliktidega seotud seksuaalse vägivalla ja muude 1974. aasta sissetungi ajal ja pärast seda toime pandud raskete rikkumiste ohvritele ja üleelanutele;

17. ergutab kogu ELi hõlmavat teadlikkuse suurendamist konfliktidega seotud seksuaalsest vägivallast ja selle pikaajalistest tagajärgedest, et murda tabud, võidelda häbimärgistamise vastu ja anda üleelanutele võimalus endast teada anda;

18. toetab kõrgetasemelise avaliku kuulamise korraldamist, kus osaleksid konfliktidega seotud seksuaalse vägivalla üle elanud inimesed üle maailma, eelkõige Küproselt, naiste õiguste organisatsioonid ja rahutagajad, rahvusvahelise kriminaalõiguse eksperdid ja kodanikuühiskonna esindajad, et ametlikult tunnustada nende ütlusi ja kogemusi ELi institutsioonilises raamistikus ning näidata Türgi 1974. aasta sissetungi tõsidust;

19. rõhutab, et Küprosel on vaja tugevamaid õigusraamistikke ja ohvrikeskseid õigusmehhanisme, et tegeleda nõuetekohaselt

konfliktidega seotud seksuaalse vägivallaga, mis on suunatud lugematute naiste vastu, ja tagada asjakohane reageerimine ohvrite nõudmistele õigluse järele;

20. mõistab teravalt hukka seksuaalse vägivalla kasutamise sõjarelvana, mis on Genfi konventsioonide tõsine rikkumine, ning kutsub komisjoni üles suurendama teadlikkust selles küsimuses, võttes arvesse Küprose konfliktikogemusi, et vältida edasist vägivalda ja võtta meetmeid uute konfliktide puhkemise korral; kutsub lisaks komisjoni üles jätkuvalt edendama vastutust ja toetama algatusi, sealhulgas sihtotstarbelisi finantsmehhanisme, millega kaitstakse ohvrite ja nende perekondade õigusi, edendama mälestamist, edendama soolist võrdõiguslikkust ELis ja hõlbustama ohvrite sotsiaalset taasintegreerimist;

21. kutsub komisjoni üles suurendama oma rahalist toetust Küprosel teadmata kadunud isikute komiteele, et see saaks täielikult täita oma ülesannet, milleks on teadmata kadunud isikute säilmete väljakaevamine, tuvastamine ja tagastamine nende sugulastele, kelle hulka kuuluvad Küprose naised, kes seisavad lisaks sõja konkreetsele mõjule jätkuvalt silmitsi sügava psühholoogilise stressiga; rõhutab siiski, et ainuüksi rahalisest abist ei piisa, võttes arvesse täieliku koostöö jätkuvat puudumist, piiratud juurdepääsu sõjaväealadele ja arhiividele ning Türgi ja ebaseadusliku separatistliku üksuse takistavat tegevust Küprose põhjaosas, mis takistavad märkimisväärselt komitee humanitaarmandaadi tulemuslikku toimimist ja õigeaegset lõpuleviimist;

22. kutsub Türgit üles andma täieliku ja piiramatu juurdepääsu kõigile asjakohastele ametlikele dokumentidele, mis on seotud 1974. aasta sissetungi ja selle tagajärgedega, ning tegema konfliktidega seotud seksuaalse vägivalla, kadunuks jääma sundimiste ja muude rahvusvahelise humanitaarõiguse raskete rikkumiste osas täielikku koostööd rahvusvaheliste asutuste ja Küprose Vabariigiga;

23. kinnitab veel kord, et ELil ei ole mitte ainult poliitiline, vaid ka moraalne ja õiguslik kohustus kaitsta kõigi ELi kodanike, sealhulgas konfliktidega seotud vägivalla all kannatanud Küprose naiste ja meeste väärikust, õigusi ja ajaloomälu, ning rõhutab vajadust pideva osalemise ja põhimõttekindla tegevuse järele selliste tõsiste rikkumistega tegelemisel, et tagada kooskõla ELi väliskohustustega soolise võrdõiguslikkuse ja inimõiguste valdkonnas;

24. nõuab tugevdatud ja püsivat ELi rahalist ja tehnilist tuge ohvrikesksetele teenustele Küprosel, sealhulgas spetsialiseeritud trauma- ja sootundlikku nõustamist, pikaajalist psühhosotsiaalset abi ja põlvkondadevahelisi tervenemisprogramme, mis on spetsiaalselt kohandatud üleelanutele ja nende perekondadele ning mida pakuvad kvalifitseeritud ja spetsialiseerunud töötajad, et vältida teisest ohvristamist;

25. toetab naisi, rahu ja julgeolekut käsitleva ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1325 (2000) täielikku rakendamist Küprose poolt, eelkõige tõhustatud ja terviklikuma riikliku tegevuskava vastuvõtmise kaudu, ning nõuab rohkemate naiste kaasamist rahuloomeprotsessidesse;

26. nõuab Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsiooni täielikku järgimist, eelkõige seoses seksuaalse vägivalla ohvrite toetamisega ning hoolsuskohustusega selliste vägivallaaktide ennetamisel, uurimisel, karistamisel ja heastamisel;

27. tunnustab kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kahe kogukonna rühmade tööd soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas Küprosel, sealhulgas rohujuuretasandi kodanikuühiskonna algatusi, eelkõige neid, mida juhivad naised, ning tunnustab nende rolli usalduse, leppimise ja dialoogi edendamisel; ergutab heade tavade vahetamist Küprose ja teiste riikide vahel, kus on kogetud naiste õiguste rikkumisi; nõuab tungivalt, et komisjon tõhustaks koostööd Küprose kodanikuühiskonna, ohvrite ühenduste ja asjaomaste rahvusvaheliste organitega, kes tegelevad tõe otsimise ja lepitamisega, sealhulgas piisava ELi-poolse rahastamise pakkumise kaudu;

28. kinnitab veel kord Küprost käsitlevate ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide siduvat iseloomu;

29. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa välisteenistusele ja ÜRO peasekretärile ning palub, et see tõlgitaks türgi keelde ja edastataks Türgi Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.